

พิพิธภัณฑ์วัตถุโบราณ วัดบ้านโนนใหญ่

ในอดีต บ้านโนนใหญ่ เป็นหมู่บ้านที่เกิดจากขยับขยายของบ้านสีสุก ตำบลดู่ลาด อำเภอไฮโสธร จังหวัดอุบลราชธานี ในสมัยนั้น โดยในปี พ.ศ. ๒๔๕๔ นายสมบัติ งามแก้ว , นายชาย วงละคร และ นายท้าว สามารถ ได้เข้ามาตั้งรกรากเป็นกลุ่มแรก และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ปี พ.ศ. ๒๔๖๔ ชาวบ้านมีศรัทธาได้พร้อมใจสร้างวัดขึ้นบนที่ดินของนายบุตดา ชายทวีป ที่บริจาค จำนวน ๕ ไร่ โดยมีพระคำพา ศรีละโคตร ได้นำชาวบ้านสร้างกุฏิ ๑ หลัง และ ศาลาการเปรียญ ๑ หลัง เป็นไม้ทั้ง ๒ หลังบ้านโนนใหญ่ พื้นที่ตั้งเป็นป่าไม้ใหญ่ร่มรื่นและเป็นพื้นที่สูง มีจอมปลวกใหญ่ อยู่กลางหมู่บ้านด้านทิศตะวันตกของหมู่บ้าน (ภาษาถิ่นเรียก โพนใหญ่) ต่อมาจึงเพี้ยนเป็น “โนนใหญ่” ปัจจุบันพื้นที่จอมปลวกดังกล่าวได้ถูกขุดเอาดินมาทำอิฐสร้างอุโบสถ

ปี พ.ศ. ๒๔๖๘ นายสิงห์ งามแก้ว ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้าน คนแรก ต่อมา พระหมื่น (ภาษาถิ่น เรียก ญาครุหมื่น) ได้มาจำพรรษาที่วัดบ้านโนนใหญ่

จนกระทั่ง ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ พระครูวินิตธรรมวงศ์ เป็นเจ้าอาวาสวัดบ้านโนนใหญ่และเป็น เจ้าคณะตำบลห้วยแก้ง มีความคิดที่จะต้องการรวบรวมสิ่งของโบราณที่เกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของชาวบ้านไว้ให้ลูกหลานรุ่นหลัง ได้ศึกษา เรียนรู้ จึงได้ขอรับบริจาคสิ่งของเก่าแก่ จากชาวบ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง

ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ทำการก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ขึ้น และเปิดให้ประชาชนเข้าเยี่ยมชม สิ่งของโบราณที่รวบรวมไว้ มีมากกว่า ๓,๐๐๐ ชิ้น จากการรวบรวมเมื่อครั้งก่อน และรับบริจาคเพิ่มเติม อาทิ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น ทำนา เลี้ยงสัตว์ ทอผ้า การหาอาหาร เครื่องใช้ในพิธีกรรม ต่างๆ เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เงินและธนบัตรโบราณ เหรียญต่างๆ บริเวณใกล้อาคารมีการจัดแสดงบ้านโบราณอีสานพร้อมอุปกรณ์ เครื่องใช้ จำนวน ๑ หลัง

ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุบลราชธานี จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดระบบ การเก็บสิ่งของภายในพิพิธภัณฑ์ แก่ชาวบ้าน ผู้ดูแล และมีการจัดองค์ความรู้ภายในเพิ่มขึ้น

จากการที่นำวัตถุโบราณ มารวบรวมไว้ที่พิพิธภัณฑ์แหล่งเดียว ทำให้เกิดสถานที่ในชุมชน เพื่อศึกษา เรียนรู้ ประวัติ ความเป็นมาและวิถีชีวิตของบรรพบุรุษ รวมถึงประโยชน์ของวัตถุโบราณ แต่ละชิ้น สามารถจัดหมวดหมู่ที่ง่ายในการศึกษา ค้นคว้า แก่เยาวชน นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั้งภายใน ตำบลห้วยแก้งและชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจหรือนักท่องเที่ยวในโอกาสต่อไป

กิจกรรมเด่น

- ๑.เป็นแหล่งรวบรวมเครื่องมือทางการเกษตร ของใช้ในครัวเรือน ของใช้ในชีวิตประจำวันของผู้คน ในอดีต เพื่อให้ผู้สนใจได้ศึกษาได้รับการส่งเสริมและขึ้นทะเบียนเป็นวัตถุโบราณโดยกรมศิลปากร
- ๒.เกิดการต่อยอดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนเกิดเป็นกิจกรรมอบรมให้ความรู้ในการเป็น มัคคุเทศก์น้อย
